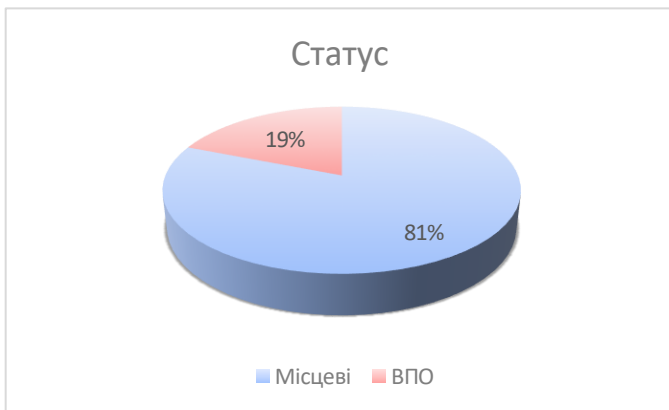
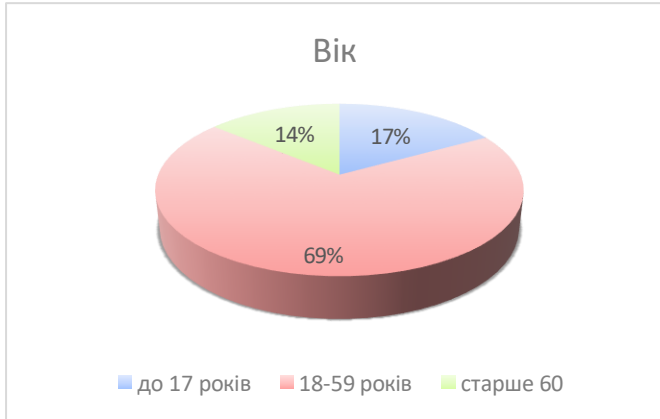

**Звіт дослідження «Оцінки потреб дітей та людей з інвалідністю, їх батьків/опікунів, які найбільш постраждали від військових дій»
жовтень 2023 року**

В жовтні 2023 року було ініційовано проведення дослідження з оцінки потреб дітей та людей з інвалідністю, їх батьків/опікунів, які найбільш постраждали від військових дій в населених пунктах м. Борислав, м. Броди, м. Дрогобич, м. Запоріжжя, м. Київ, м. Луцьк, м. Львів, м. Миколаїв, м. Нововолинськ, м. Одеса, м. Рожище, м. Стрий, м. Тернопіль, м. Харків, м. Хмельницький, м. Чернівці та м. Шацьк. З 11 по 18 жовтня 2023 року відбувався збір даних шляхом телефонного інтерв'ю з жителями цільових міст та ключовими інформаторами. Всього було опитано: 171 домогосподарство та 21 ключовий інформант.

Місто, область	МН	КІ
м. Борислав	10	2
м. Броди	10	2
м. Дрогобич	10	-
м. Запоріжжя	10	2
м. Київ	10	2
м. Луцьк	10	-
м. Львів	11	-
м. Миколаїв	10	-
м. Нововолинськ	10	2
м. Одеса	8	-
м. Рожище	10	2
м. Стрий	10	-
м. Тернопіль	10	2
м. Харків	11	2
м. Хмельницький	10	2
м. Чернівці	11	2
м. Шацьк	10	1
Всього	171	21

Середня кількість членів родини – 3,7 особи. Дані в розрізі статі, віку та статусу опитаних наведені в малюнках нижче.

Жінки- 73 % та Чоловіки - 27%.
69% - респонденти віком від 18 до 59 років, 17 % - до 17 років, 14% респондентів старше 60 років
Місцеві мешканці - 81% та
Внутрішньо-переміщені особи - 19%.

Зміст:

Ключові результати

Отримання послуг в закладах реабілітації/соціальних центрах

Потреби людей з інвалідністю в послугах

Потреби людей з інвалідністю в засобах реабілітації

Фізичні та комунікаційні бар'єри в отриманні послуг

Покриття потреб

Отримання допомоги від інших організацій

Ключові інформанти

Ключові результати

- **98%** вважають, що у разі отримання грошової допомоги, зможуть самостійно придбати необхідні засоби реабілітації, гігієни, медичне обладнання тощо;
- **74%** повідомили, що їхня дитина/член родини відвідує заклади реабілітації/соціальні центри для дітей/людей з інвалідністю;
- **35%** респондентів повідомили, що стикаються з фізичними та комунікаційними бар'єрами, які перешкоджають дитині/члену родини отримати доступ до гуманітарних товарів і послуг нарівні з іншими;
- **25%** зазначили, що мають потребу в засобах реабілітації;
- **22%** опитаних отримували допомогу від інших організацій протягом останніх 4-х місяців;
- **13%** опитаних мали можливість в 2023 році придбати засоби реабілітації.

Отримання послуг в закладах реабілітації/соціальних центрах

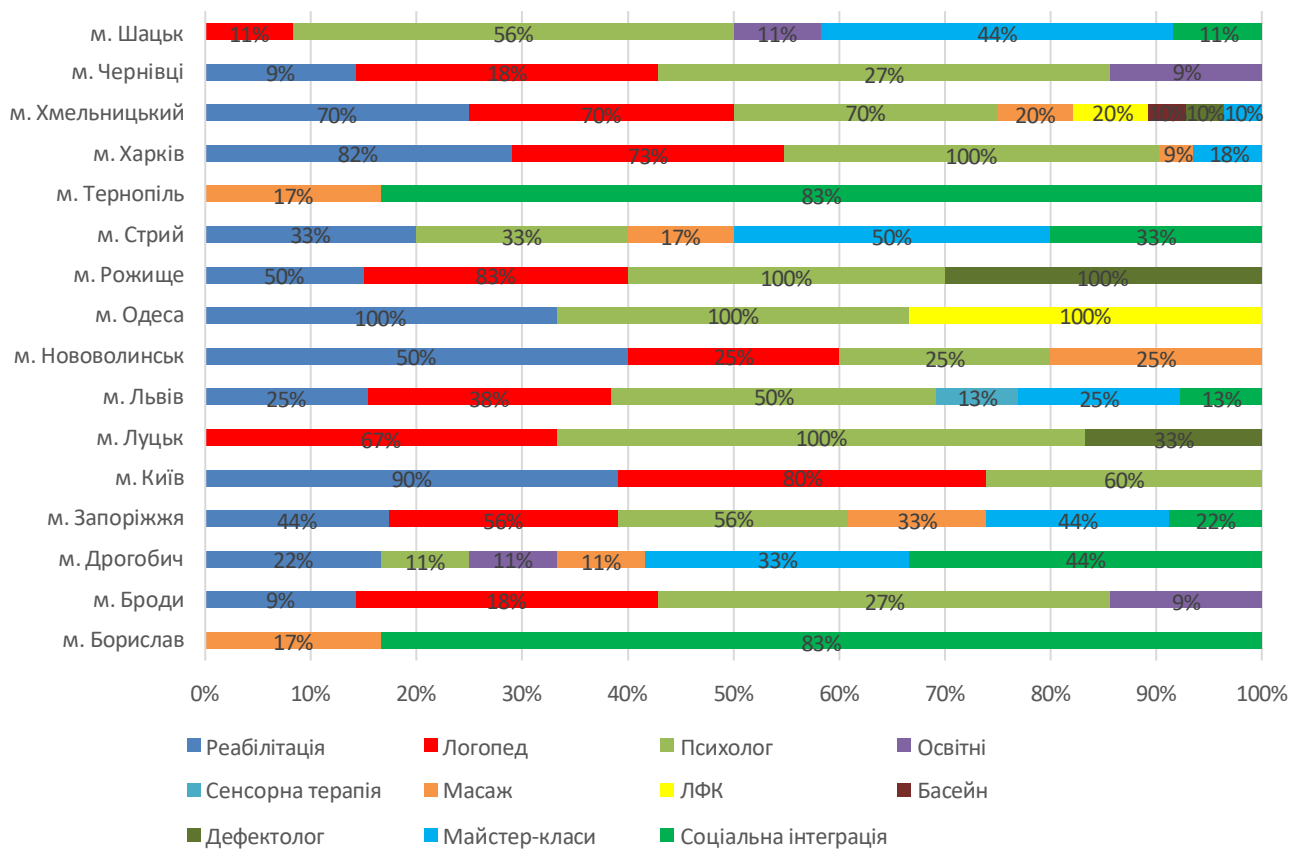
74% респондентів повідомили, що їх дитина/член родини відвідує заклади реабілітації/соціальні центри для дітей/людей з інвалідністю. Основні послуги, які отримують в закладах реабілітації/соціальних центрах:

- 52% - отримують послуги психолога;
- 44% - послуги логопеда;
- 39% - відвідують заняття з фізичним терапевтом;
- 36% - майстер-класи та соціальну інтеграцію;
- 24% - ЛФК, басейн, отримують послуги масажа, дефектолога, освітні.

Основною причиною, через яку дитина/член родини респондента не має можливості відвідувати заклади реабілітації/соціальні центри для дітей/людей з інвалідністю через важкий фізичний стан (маломобільні групи населення), відсутність можливості оплачувати дані послуги, проблеми з транспортуванням, відсутність в населеному пункті соціальних центрів/закладів реабілітації.

Детальний опис обсягів послуг в соціальних центрах/закладах реабілітації по кожному з ключових міст окремо, наведено в діаграмі нижче:

Які послуги ви отримуєте в соціальних центрах/закладах реабілітації?

Потреби людей з інвалідністю в послугах

Зі слів респондентів на момент опитування родини діти/члени родини, які мають інвалідність мають потреби в наступних видах допомоги:

- 42% - продуктові та гігієнічні набори;
- 26% - мають потребу в юридичних послугах, супровід кризового менеджера, транспортне обслуговування та майстер-класах;
- 16% - послуги фахівців спеціальної освіти - логопед, спеціальний психолог, корекційний педагог, дефектолог;
- 11% мають потребу в медичних послугах

Також серед потреб респонденти відмітили такі потреби, як ліки, вітаміни, засоби гігієни для людей з інвалідністю, теплий одяг, слухові апарати.

92% респондентів зазначили, що мають доступ до медичних послуг в своєму населеному пункті. 4% зазначили, що доводиться їхати в інший населений пункт та 4% не доступні медичні послуги. Однією з проблем в отриманні медичних послуг респонденти назвали фінансову неспроможність. Коментарі:

«Складнощі з записом на прийом»

«Потребу обстеження, проте вони дорогі»

«Добре доступні, є можливість звернутись до сімейного лікаря»

83% людей з інвалідністю, які потребують послуги психоемоційної підтримки можуть отримати дану послугу в своєму населеному пункті або онлайн. Щодо доступності даної послуги респонденти надали наступні коментарі:

«Послуги психолога коштовні (двоє дітей з інвалідністю)»

«Є центри реабілітації дітей-інвалідів, але вони під час тривоги не працюють, тому там ми не можемо отримати допомогу, оскільки сирени дуже часто»

«Не знаю де я можу отримати ці послуги»

«Соціальних послуг не вистачає, а приватні дорого»

«Є в школі дефектолог і психолог, але не вистачає занять»

73% серед потребуючих послуг фахівців спеціальної освіти - логопеда, спеціального психолога, корекційного педагога, дефектолога можуть отримати дану послугу в своєму населеному пункті або онлайн. Щодо доступності даної послуги респонденти надали наступні коментарі:

«Не всі послуги доступні в місті»

«Невідомо де я можу отримати ці послуги»

«В нашому місці працюють лише приватні логопеди для дітей з особливими потребами.

Єдиний логопед, до кого ми їздимо в інший район збирається виїжджати за кордон»

«Не працює за місцем проживання, доводиться їхати в інший район. І приймають до 18 років, це для нас проблема, бо дитині скоро 18 років»

«Програм с такими послугами недостатньо, а індивідуалі заняття дорогі»

"Є всі спеціалісти, але немає можливості оплачувати"

«Є велика проблема з відсутністю заходів поза реабілітаційним процесом»

75% можуть отримати в своєму населеному пункті або онлайн послуги фахівця фізичної реабілітації. Щодо доступності даної послуги респонденти надали наступні коментарі:

«У медичному закладі є фахівець з реабілітації, але для дітей умова - бути на лікуванні у стаціонарі»

«Послуги фахівця з реабілітації коштовні»

«Ми знаходимось на кордоні між Білорусією та росією, тож центрів, що діють в нашому місці зовсім мало»

«В громаді є такі послуги. Але дитина потребує велику кількість відвідувань. За деякі заняття треба платити і це дорого для родини»

«Майже відсутні фахівці фізичної реабілітації»

«Ніяких особливих послуг немає, певні лікарі є, але до них важко потрапити»

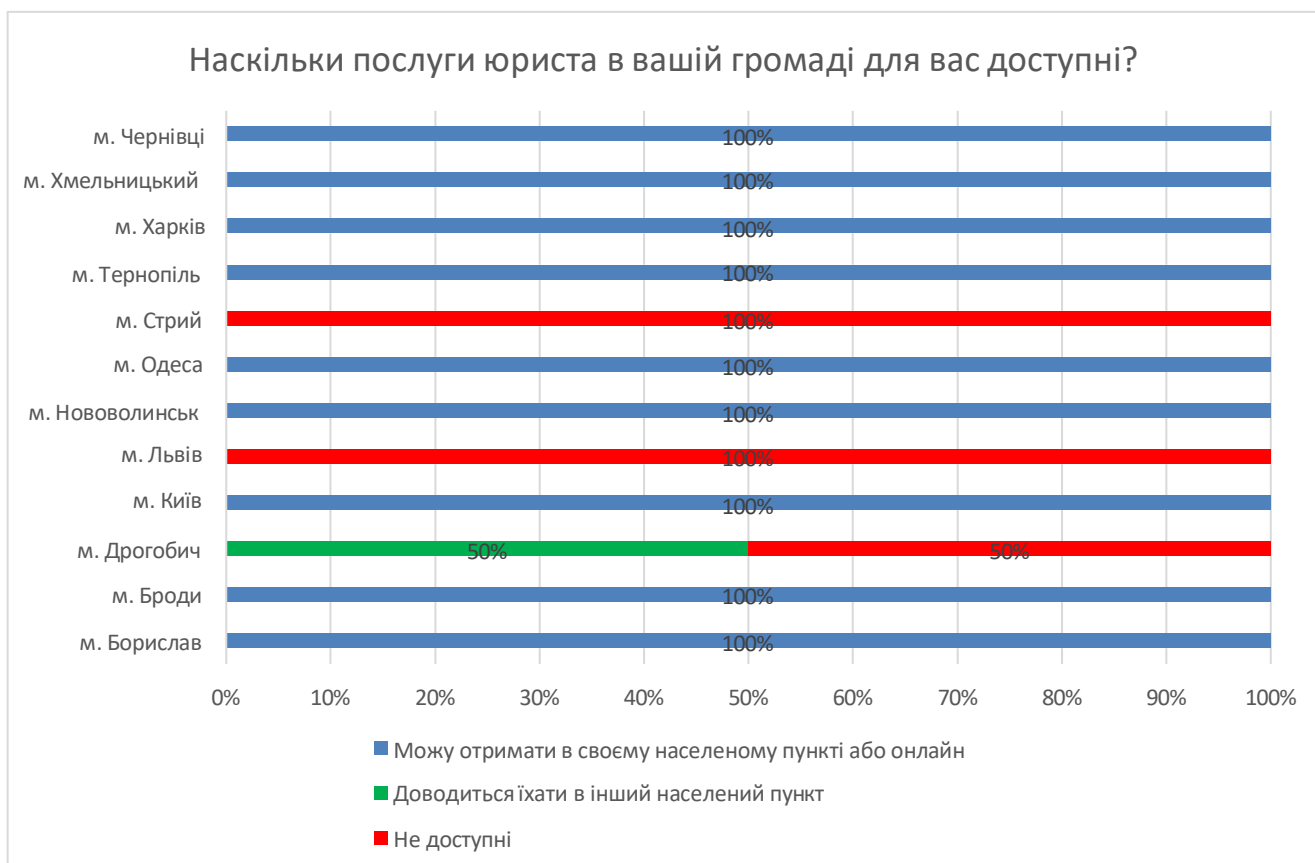
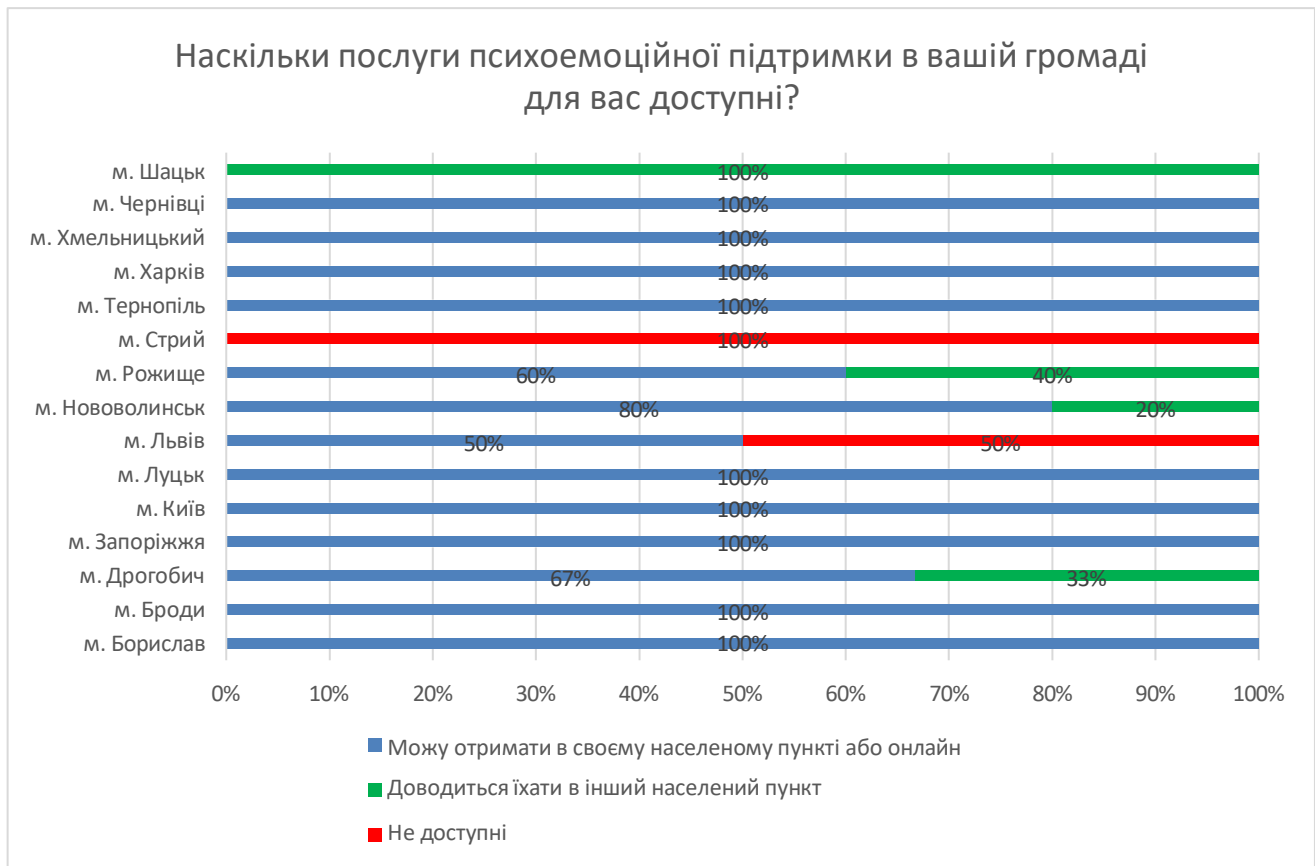
60% можуть отримати в своєму населеному пункті або онлайн послуги юриста. Щодо доступності даної послуги було отримано наступний коментар:

«Безкоштовного юриста немає, але якщо є, то консультація не досягає практичних результатів»

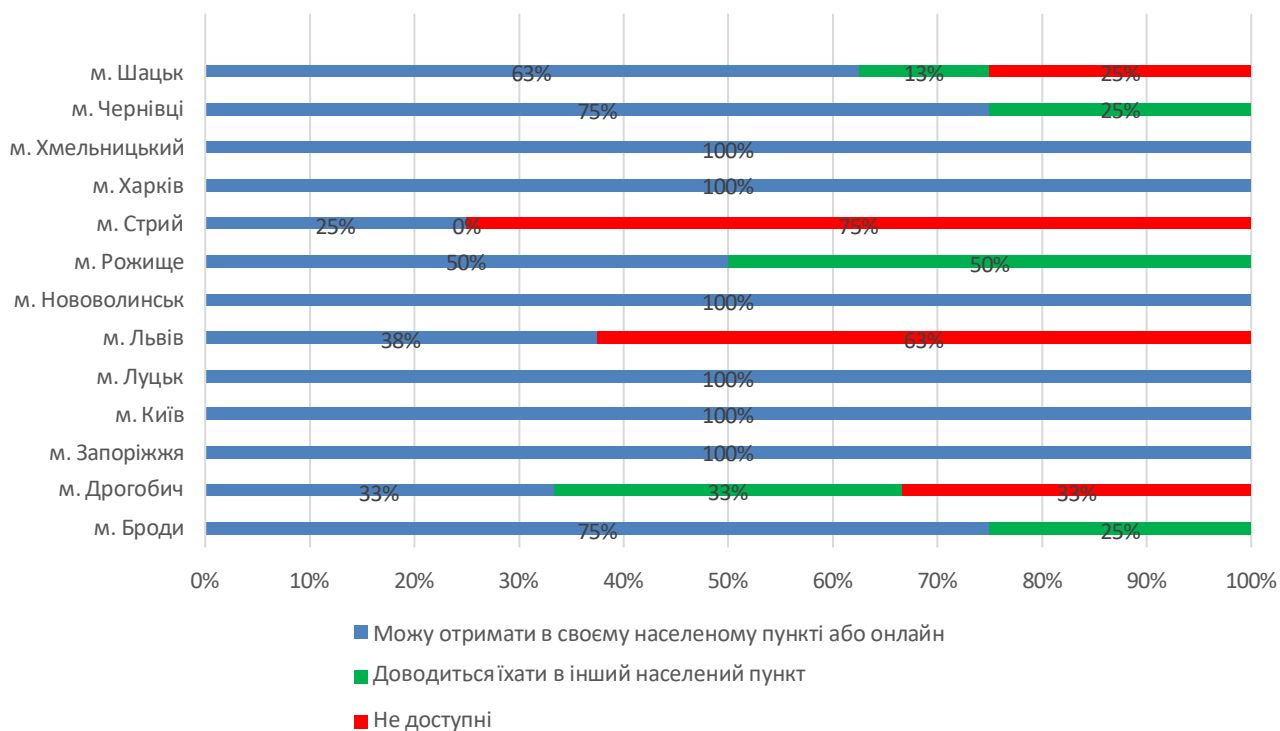
«Не знаю де я можу отримати ці послуги»

«Немає професіонального юриста в населеному пункті»

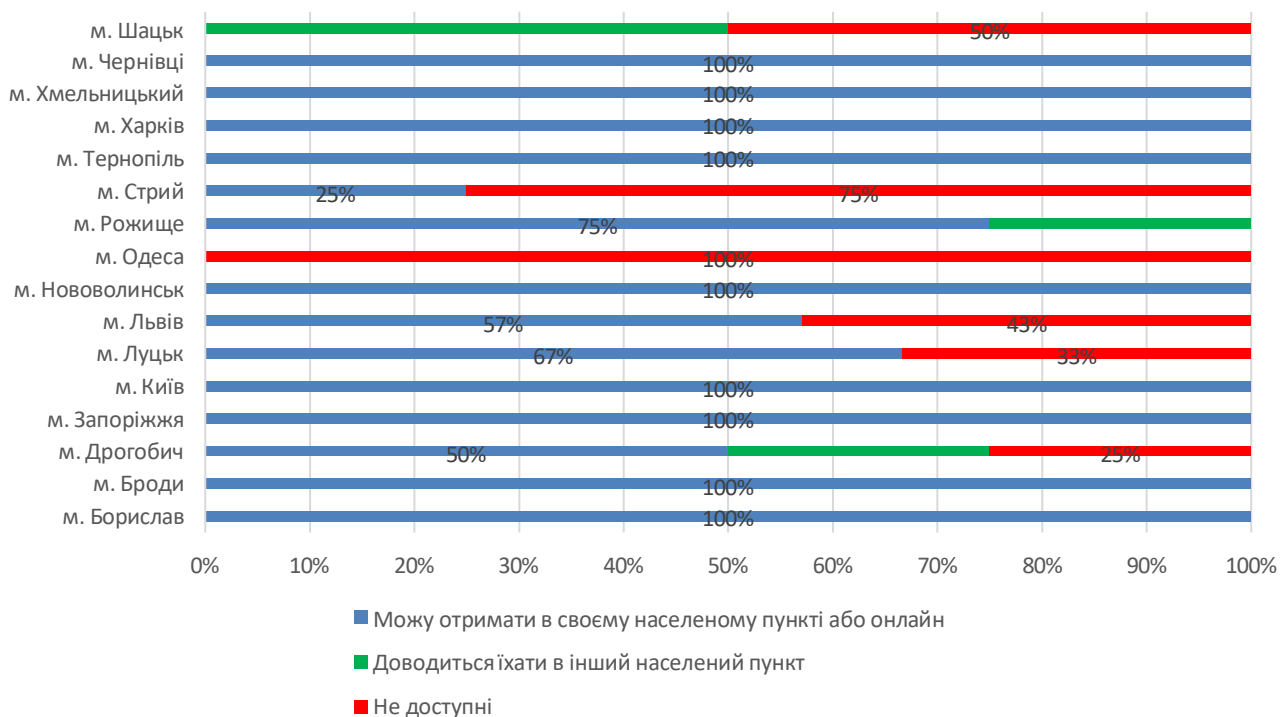
Детальний розподіл доступності послуг в розрізі кожного населеного пункту окремо наведено нижче:

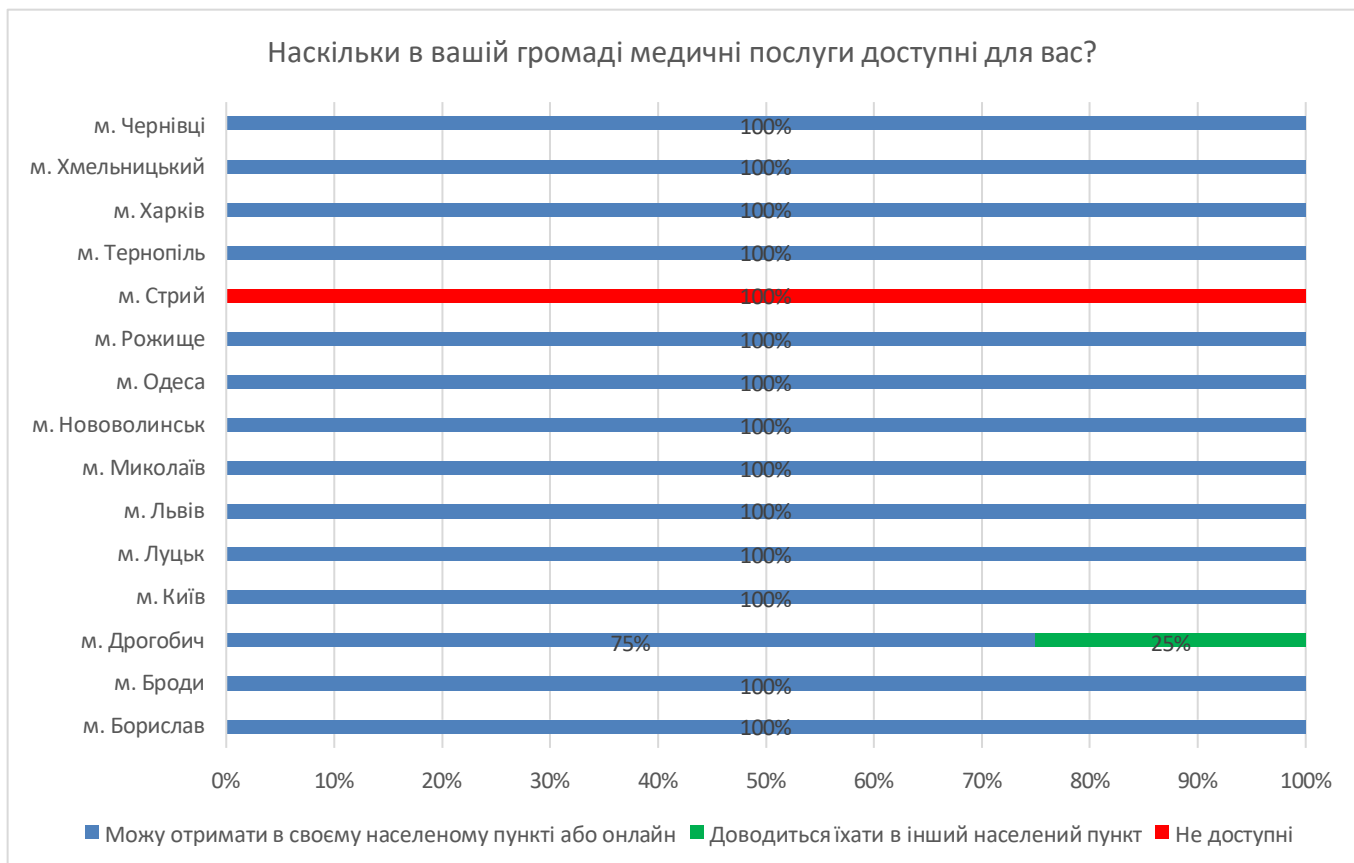
Наскільки послуги фахівців спеціальної освіти - логопеда, спеціального психолога, корекційного педагога, дефектолога в вашій громаді для вас доступні?

Наскільки послуги фахівця фізичної реабілітації в вашій громаді для вас доступні?

Потреби людей з інвалідністю в засобах реабілітації

25% респондентів зазначили, що їх дитина/член родини мають потребу в засобах реабілітації, з них:

- 55% в протезно-ортопедичних виробах (ортези, ортопедичне взуття);
- 24% потреба в засобах для ходіння, в меблях, оснащенні (шведська стінка, дошка Євмінова, спеціальні стільці) та засобах для самообслуговування і догляду;
- 19% мають потребу в кріслах колісних, слухових апаратах та тренажерах.

Для 69% в 2023 році не було потреби в придбанні засобів реабілітації.

18% не змогли придбати засоби реабілітації в цьому році, в основному через брак коштів та відсутність необхідного товару в магазинах.

13% мали можливість придбати засоби реабілітації в поточному році.

98% респондентів зазначили, що у разі отримання грошової допомоги, зможуть самостійно придбати необхідні їм засоби реабілітації, гігієни, медичне обладнання тощо. 2% не зможуть придбати засоби реабілітації, це є респонденти з м. Нововолинськ

Фізичні та комунікаційні бар'єри в отриманні послуг

35% респондентів зазначили про наявність фізичних та комунікаційних бар'єрів, які перешкоджають їхній дитині/члену родини отримати доступ до гуманітарних товарів і послуг нарівні з іншими. До основних бар'єрів респонденти віднесли комунікаційні та фізичні. Щодо інших було отримано наступні коментарі:

«Мати переважно лежить, ходить мало, тільки за руку із сином. Покинути маму немає на кого, щоб виїхати у справах»

«Дитина не може стояти в черзі. Відношення оточуючих: в магазині не захотіли дати решту зі 100 грн, і дитина ні з чим повернулася додому»

«Дитина має звикнути до одного маршруту. Все нове не сприймає»

«Дитина пересувається на кріслі колісному, не всюди є пандуси, вузькі пройоми»

«Дефекти мовлення, не зорієнтується в побутових речах (написати заяву, звернутися в потрібну службу)»

«Мало інформування, важко добиратися до місця призначення іноді»

«Дитина з аутизмом, потрібен постійний супровід»

«Не може порахувати гроші. Почуває себе сковано з незнайомими людьми»

«Досить складно отримати допомогу в осередках через відсутність спеціалістів зацікавлених в допомозі людям з інвалідністю на безкоштовних умовах»

«Пересування в місцях де бордюри, маршрутні засоби. Відсутність пандусів, спеціальних дверей».

Покриття потреб

Зі слів респондентів на сьогоднішній день сім'я дитини/члена родини з інвалідністю критично не покривають свої потреби в наступних сферах:

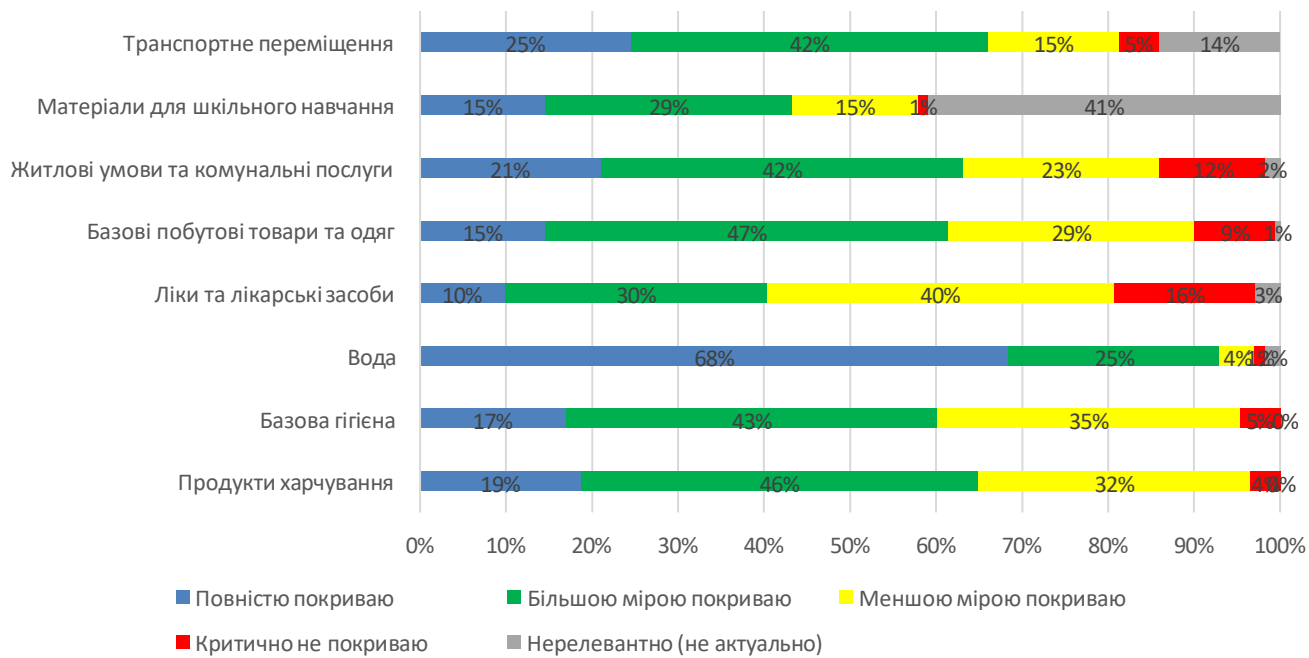
- 16% в ліках та лікарських засобах;
- 12% в житлових умовах та комунальних послугах;

Повністю сім'ї де є люди з інвалідністю повністю покривають потреби в наступних сферах:

- 68% вода;
- 25% транспортне переміщення;
- 21% житлові умови та комунальні послуги.

Детальний розподіл покриття потреб в кожній зі сфери по кожному населеному пункту окремо наведено нижче:

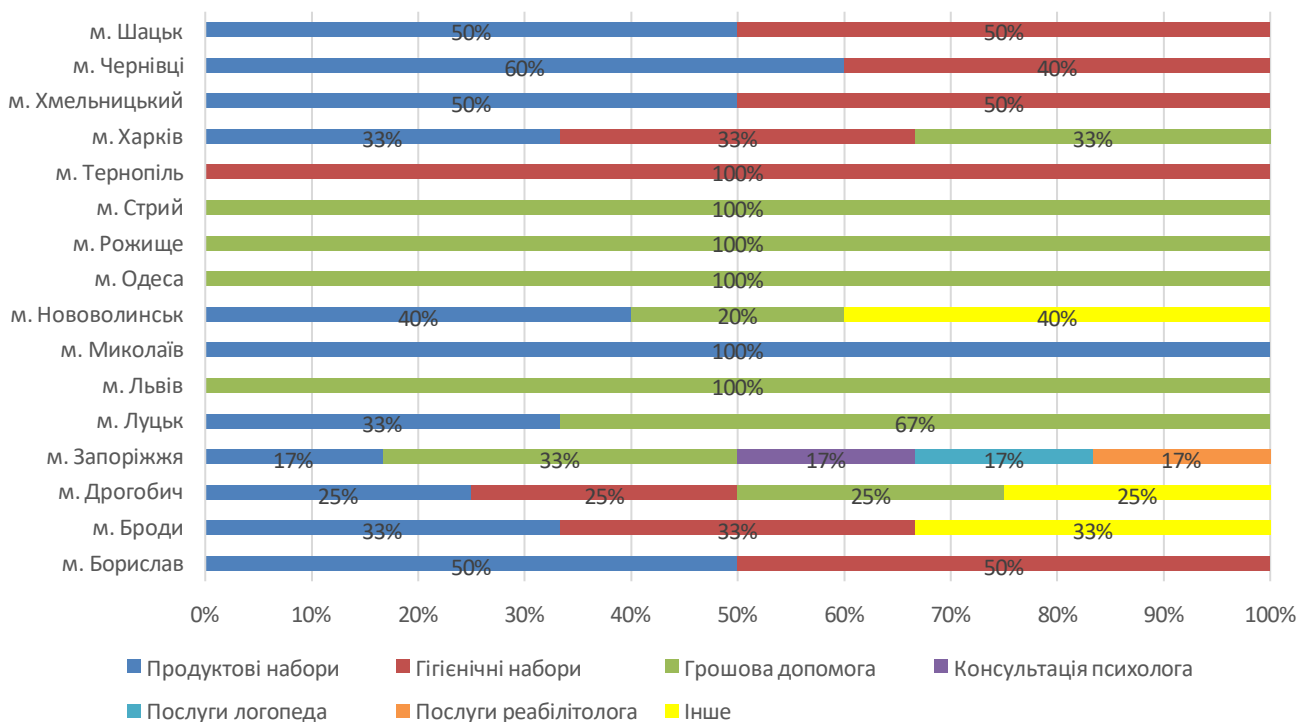
Наскільки ваша сім'я покриває свої потреби за останні 7 днів в кожній зі сфер:

Отримання допомоги від інших організацій

22 % респондентів повідомили, що отримували допомогу від інших організацій за останні 4 місяці.

Яку саме допомогу ви отримали від інших організацій за останні 4 місяці?

- 63% отримували допомогу у вигляді продуктових та гігієнічних наборів;
- 25% грошову допомогу;
- 12% послуги психолога, реабілітолога, логопеда та допомогу у вигляді канцтоварів, одягу та інше.

Ключові інформанти

У межах дослідження було проведене інтерв'ю з 21 інформантами з населених пунктів м. Борислав, м. Броди, м. Запоріжжя, м. Київ, м. Нововолинськ, м. Рожище, м. Тернопіль, м. Харків, м. Хмельницький, м. Чернівці та м. Шацьк

За результатами інтерв'ю було виявлено основні потреби, з якими стикаються люди з інвалідністю вищезазначених ключових міст, це є: продуктові та гігієнічні набори, допомога у вигляді грошової, реабілітаційне обладнання, потреба в ліках та оплаті лікарських послуг. Коментар одного з інформантів: «Людина з інвалідністю на даний час дуже потребує фінансової підтримки, через обмеження працювати на рівні з іншими людьми, дуже багато отримують тільки пенсію та соціальну допомогу, а потреб більше»

Серед послуг, які потребують люди з інвалідністю були відмічені:

- Курси реабілітації та підтримки, інклюзивність навколишнього середовища;
- Підтримка спеціалістів, реабілітація на системній основі;
- Послуги психолога, логопеда, дефектолога.

Коментарі інформантів:

«В нашому місті не вистачає наступних соціальних програм: соціальна та професійна адаптація, опанування побутових навичок, інтеграція у суспільство. Є проекти для дітей, але майже немає проектів для молоді, а для молоді інтеграція у суспільство дуже важлива»

«Потрібне фінансування для школи для особливих дітей, на реабілітацію воїнів. Гроші на операції. Дуже важливою є робота з дітьми, їх соціалізація, бо вони нікому не потрібні. Для таких діток важливими є майстер-класи»

«Соціальна адаптація. Є великий запит, але не вистачає спеціалістів в галузі корекційної освіти: логопед, реабілітолог, дефектолог»

«Багато уваги на ВПО і осіб з інвалідністю забувають»

«Необхідна соціальна адаптація дітей з розладом аутистичного спектру. Таких дітей дуже багато і вони потребують допомоги»

Респонденти зазначили, що є фізичні та комунікаційні бар'єри, які перешкоджають людям з інвалідністю отримати доступ до гуманітарних товарів і послуг нарівні з іншими. Зокрема це:

- Відсутність інфраструктура (пандуси, підйомники тощо);
- Транспорт (відсутність звукових сигналів для незрячих), відсутність соціального та/або пристосованого транспорту;
- Складнощі пересування (людям на візках громадський транспорт недоступний);
- Відсутність інформування про товари і послуги, незнання про наявність

гуманітарної допомоги, немає органу який займався б цим питанням.

Окрім БФ «Карітас» в вищезазначених містах послуги надають такі організації: Центр захисту дітей «Наші діти», Міжнародний благодійний фонд «Відкрите серце», Громадська організація «Інтегрум», Товариство Червоного Хреста, Громадська організація "Бродівське районне добровільне товариство захисту дітей з інвалідністю "Надія», Бродівська районна благодійна організація молодих інвалідів «Опора», Громадська організація "Об'єднання інвалідів "Дивенсвіт", Асоціація інвалідів, Благодійний фонд «Деполь», Благодійний фонд «Мирне небо», Громадська організація «Емаус», Благодійний фонд «Save The children», UNICEF, Благодійний фонд «Рокада», Благодійний фонд «УФСІ», Благодійний фонд «Агапе», Громадська організація "Мейнстрім", Благодійний фонд «Доркас», Громадська організація "Захист", Громадська організація "Інклюзивно - культурний центр м. Чернівці", Громадська організація "Світ майбутнього" та інші громадські організації.

91% респондентів зазначають, що місцева влада приймає участь в наданні допомоги людям з інвалідністю. Нижче наведені коментарі інформантів стосовно цього питання.

м. Борислав

«Фінансування ІРЦ. Забезпечують право на здобуття освіти, видають довідки для організації інклюзивного навчання. НРЦ "Гармонія" - освітні послуги + реабілітація. «Територіальній центри»

м. Броди

«Надання послуг психолога, логопеда, реабілітолога в інклюзивно-ресурсному центрі, надання послуг психолога, реабілітолога в Бродівському центрі соціальної реабілітації дітей з інвалідністю»

м. Запоріжжя

*«Селищна рада щомісячно надає підгузки, пелюшки, медичні рукавички»
«Сам заклад фінансується міською радою. Надають соціальні послуги, інформаційні послуги, догляд вдома. Догляд вдома отримують 15-17 осіб з інвалідністю»*

м. Київ

«Соціальна, психологічна та гуманітарна допомога, через реабілітаційні центри, та районні центри». «Грошова допомога раз на рік, курс реабілітації раз на рік»

м. Нововолинськ

*«Вирішення конкретних проблем, підгузки, продуктові набори»
«Матеріальна допомога, благодійні їдальні і продуктові набори, міська рада допомагає у доступності пандусів та отримання інших послуг»*

м. Рожище

«Соціальна допомога на лікування від громади, працюють над доступністю (інфраструктура)»

«Проводять різні заходи, проекти для людей з інвалідністю»

м. Тернопіль

«Транспорт, позашкільні та освітні заходи.»

«Діє соціальне таксі, поступово встановлюють пандуси, заходи з залученням людей/дітей з інвалідністю»

м. Харків

«Допомога надається в межах можливості громади (пелюшки, підгузки, транспортні послуги), але можливостей небагато. Громада звертається за допомогою до благодійників але, нажаль, дуже мало хто відкликається»

«Надають гуманітарну допомогу від благодійників людям з інвалідністю, займаються пошуком благодійників, але потреби людей з інвалідністю більше ніж допомога від влади»

м. Хмельницький

«Співпрацює з благодійними фондами щодо впровадження спільних проектів соціальної допомоги (наприклад, проєкт «Соціальне таксі»), також надає гуманітарну допомогу людям з інвалідністю, яку отримала від благодійників»

«Є спільні програми з різними Громадськими організаціями та Благодійними фондами для соціальної підтримки людей з інвалідністю»

м. Чернівці

«Підтримує різні заходи, які проводять благодійні організації.»

«Підтримує та сприяє наданню допомоги людям з інвалідністю»

Двоє з опитаних інформантів не володіють інформацією щодо участі місцевої влади у наданні допомоги людям з інвалідністю.

На сьогоднішній день респонденти оцінюють ситуацію з наданням послуг та допомоги людям з інвалідністю в їхньому населеному місті/громаді/області наступним чином, коментарі:

м. Броди

«В нашій громаді можна отримати такі послуги: фізична реабілітація, послуги денного догляду, консультування, психосоціальної підтримки»

м. Харків

«Всі звернення людей з інвалідністю оброблюються, у громаді надаються послуги, які передбачені законодавством. Раз на рік людям з інвалідністю надається грошова допомога.»

*«Працюють державні соціальні програми у місті і вони виконуються більши-
мени задовільно. Але для отримувачів цих послуг - це дуже мало, в них дуже багато потреб, з якими вони не можуть справитись самотужки»*

м. Хмельницький

«В місті Хмельницький надаються соціальні послуги, впроваджуються державні програми, але у людей з інвалідністю дуже багато потреб і програми і допомогу не покривають повністю потреби цих людей»

«Високо оцінюю. Майже в кожній школі є інклюзивні класи, а в кожному дитячому садочку є інклюзивна група. В місті є 2 реабілітаційних центра, які фінансуються з бюджету»

м. Запоріжжя

«Ми намагаємося допомогти всім, чим можемо»

«Задовільно. м. Вільнянськ»

м. Борислав

«Характеризую ситуацію як не достатню щодо надання послуг людям з інвалідністю»

«В Бориславі всі активні, всі намагаються допомогти. Дуже багато чого робиться. «Карітас» дуже допомагає»

м. Рожище

«На задовільному рівні, є де отримати послуги, є фахівці, але потрібно добиратися до цих центрів. Розвивається інклюзія в садочках, є навчально-реабілітаційний центр, 50 дітей на інклюзивному навчанні. Відвідують діти з сусідніх громад»

«Є спеціальні органи для роботи з такими людьми. Надають благодійну гуманітарну допомогу»

м. Тернопіль

«Освітні послуги для дітей з інвалідністю, є школа, кілька садків, інклюзивні класи, якщо порушення не вимагають спеціалізованої школи. Низький рівень обізнаності вчителів, як працювати з порушеннями, бо не мають профільної спеціальної освіти. Більша частина тримається на працівниках, які зацікавлені і самостійно здобувають знання у цій сфері»

м. Київ

«Надання послуг на недостатньому рівні, всі категорії не охоплені послугами. Не покриває всі потреби нозології»

м. Чернівці

«В Чернівцях діють різні громадські організації, які надають допомогу особам з інвалідністю»

«Завжди є потреби, частково надаєм»

м. Нововолинськ

«Мало приділяється уваги мамам з дітьми, які виховують дітей самостійно, немає з ким залишити дитину»

«Соціальні послуги надаються в повній мірі і по індивідуальному плану також»